

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 13. De simoniæ peccato, vt committitur in re essentialiter spiritali,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

qui fictam & deceptoriam simoniam committit, promittendo se licet temporale pro spirituali sine animo implendi promissum: quia vere non emit spirituale, sed fingit emere; unde vere simoniacus non est, & per consequens (congruenter antedictis) nec excommunicatus, nec obligatus tali pacto acquisitum beneficium, resignare.

Aliæ adhuc præter hæc tenus memoratas dantur iuris Canonici pœnæ; quæ ut à simoniaco, etiam reali, incurrantur, imponendæ sunt per sententiam Iudicis. Prima est infamia, ex cap. Sane 15. quæst. 3. & ex cap. Inquisitionis De accusationibus. Secunda est depositio ab omni ordine, & beneficio Ecclesiastico, ex cap. 2. De confessis. Tertia est, detrusio in arctum monasterium ad agendam perpetuam pœnitentiam, ex cap. Quoniam De simonia. Quarta est, ut contra simoniacum ad accusationem & testimonium admittatur quicumque etiam infamis & pœnitentis est, ex cap. Tanta de simonia. Quinta est, ut duplum reddere cogatur simoniacus, qui exigit aliquid pro institutione ad beneficium, vel pro ingressu religionis, vel pro sepultura, ex cap. Audiuius de simonia. Eiusdem generis est, inter impositas per bullam Pij quinti ante memoratam, illa de amittendis beneficiis & officiis iam antea iuste habitis, non enim esse lata sententia, sed per Iudicem ferenda habetur ex Nauarr. in sine citari numeri 110. Ratio vero est: quia pœna qua quis à iure priuatur re sua iuste possessa, non est sic accipienda, ut ille teneatur eam exequi in seipso. Pro quo faciunt tradita in præcedenti tomo lib. 13. num. 276. & aliquot sequentibus.

CAPVT XIII.

De simonia peccato ut committitur in re essentialiter spirituali.

SUMMARIUM.

- 189. Que comprehendantur nomine rei essentialiter spiritualis.
- 190. Simoniam est, pro vicariatu spiritualis potestatis dare pecuniam.
- 191. Simoniam committitur data pecunia pro ingressu religionis.
- 192. Nec consuetudo nec statutum in eo excusat.
- 193. Accipi tamen potest in sustentationem, nisi monasterium sit satis opulentum.
- 194. Explicatio dubii. An pecunia accipi possit pro religionis ingressu, cum expletus est numerus personarum quas monasterium alere potest ex suis redditibus.
- 195. Explicatio alterius dubii. An simonia sit seruire monasterio ad impetrandum ingressum in illud.
- 196. Responsio negatiua ad dubium. An sit simonia, quod quis promittat in ingressu alicuius sodalitatatis, se quotannis certum quid soluturum.

189. **N**OMINE rei essentialiter spiritualis comprehenduntur gratia, qua Deo grati sumus, septem dona Spiritus sancti, gratiæ quas appellant gratis datas, in quibus prima omnium commissa est simonia per Simonem magum, cum putauit donum Dei pecunia possideri. Act. 8. In talibus autem commissa simonia, vix nunc vlla est in vfu; ideoque in ea non immorabimur. Quæ ad eam spectant Suarez tractat in tract. 3. de relig. lib. 4. cap. 9.

Comprehendi quoque potest iurisdictio Ecclesiastica; quæ cum supernaturaliter sit primum à Christo data (ex cap. Ita Dominus dist. 19. & ex aliis, quæ in eam sententiam habet Nauarrus ad cap. Nouit De iudiciis, notab. 3. illatione 24.) pecuniam pro ea communicanda accipiendo, simonia committitur huius speciei.

190. Et ita idem Nauarr. in Enchir. cap. 23. num. 111. ad 14. definit, iuxta cap. Ad nostram De simonia & cap. Licet de pœnis, simoniam committere eum qui emit vel conducit, vel per alium quemlibet contractum non gratuitum, acquirit Episcopi vel Parochi vel alterius beneficiarij Vicariatum, & quamlibet iurisditionem vel potestatem spirituale, etiam ad tempus tantummodo. Additque contractum eiusmodi esse nullum, iuxta cap. fin. De pactis: & ideo per eum non acquiri talem Vicariatum; ita ut is qui sic accepit teneatur in conscientia illum relinquere: etiamsi non sit

propterea factus ad illum postea obtrudendum inhabilis, nec in excommunicationem inciderit: quia nullo iure id statuitur. Secus esset vero de Vicariatu perpetuo si acquireretur pretio: quia cum sit beneficium ex Clemen. 1. De offic. Vicarij, simonia quæ in eo committitur inhabilitatem & excommunicationem inducit, sicut commissa in alio beneficio.

Huc etiam reuocari potest simonia, quæ committitur dando vel accipiendo temporale pro ingressu religionis: quia cum vocatio ad talem statum sit donum Dei, accipere pecuniam pro dicto ingressu, est donum à Christo acceptum vendere, ut concluditur in cap. Quam pio, 1. q. 2. Unde non modo per eundem canonem & proxime sequentem id fieri prohibetur ab Ecclesia, tanquam simoniacum: sed etiam per plures alios, nempe 8. 19. 25. 30. 40. Extra de simonia; & per 1. Extrauag. communem eod. tit. in qua (ut retulimus in præced. capite) tam sic dantes, quam accipientes subiiciuntur excommunicationi reseruata Summo Pontifici: ita tamen ut excipiatur casus in quo quis sponte aliquid ex deuotione offert recipientibus: tunc enim non peccatur, ne quidem si illi, qui largas dant elemosinas facilius cæteris admittantur, ex D. Tho. 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4. Procedit vero dicta prohibitio non modo quoad Religiosos, sed etiam quoad Moniales, iuxta cap. Quoniam de simonia.

191. **Q**UÆSTIO EST autem si temporale accipitur, non quidem pro ingressu religionis, sed ob consuetudinem, vel statutum aliquod immemorabile, & per Romanam sedem confirmatum, vel pro sustentatione eius qui ingreditur. Ad quod responderetur omnem eiusmodi consuetudinem vel statutum iam non habere locum, propter definitionem Conc. Trid. sess. 24. cap. 14. qua abrogatur. Ad quod etiam facit cap. Veniens, De simonia.

192. Ratione vero sustentationis aliquid accipere, non esse quidem simoniacum quoad forum internum, cum sic nihil temporale pro spirituali accipiatur reuera; quoad forum tamen externum esse præsumptiue; id est, in foro externo præsumi commissam esse simoniam. Quod intellige, si monasterium alia uel religiosa familia, ad quam ut admittatur quis pecuniam dat, sit iam satis diues, ut post Syluest. verbo Simoniam quæst. 15. dicto 2. intelligit Sorus lib. 9. De iust. & iure quæst. 6. tit. 3. in sine. Addens id nihilominus esse peccatum scandalosi. Imo vero esse peccatum de se, nec tantum ex illa circumstantia, patet à simili: quia si quis conferret gratis beneficium, & postea pro fructibus illius pretium à beneficiario acciperet, inique ageret: quia venderet, quod iam suum est. Pari quoque ratione, si quis gratis admittatur ad religionem, quæ opes sufficientes habens, teneatur eo ipso illum sustentare: dum ab illo pro tali sustentatione pretium accipitur; ei quod suum est iniique venditur.

193. Quod si monasterium sit tenue, ita ut perentem ingressum non possit alere: sententia est D. Thomæ 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4. Caiet. ibid. & in summula verb. Excommunicatio cap. 73. Syluest. loco citato post plures alios quos ipse commemorat, Tabienæ in verbo Simoniam, §. 63. 64. 65. Armilæ eod. verb. nu. 50. & in verbo Excommunicatio, excommunic. 60. à Victoria in re. & posteriore De simonia num. 12. & aliorum quos loco cit. num. 7. Suarez refert (late de eadem re consequenter differens) licite posse necessarium ad sustentationem ab illo exigi, cum non debeat illi aliunde. In quod ex Panorm. Syluest. Tab. & Armil. admonent debere fieri per viam simplicis protestationis dicendo, Nos te libenter recepimus, sed si vis manere nobiscum, porta tantum vel tantum tecum, vnde visere valeas.

Quod vero dicitur in cap. Quoniam De simonia, quod necessitas prætextu paupertatis liceat aliquid etiam a monialibus exigere, intelligendum est, ut iidem authores annotant, ut sensus sit: quod non liceat exigere in fraudem, qua sub prætextu paupertatis accipiatur aliquid respectu religionis, non ob solam sustentationem: ut fieri censetur cum etsi monasterium reuera pauper non est: nihilominus prætextu paupertatis aliquid exigitur: aut licet pauper sit, aliquid ultra petitur, quam sufficiat ad sustentan-

dam commode vnam personam talis status. De quo Suarez num. 14.

194. Dubium autem hic oritur. An cum expletur est numerus personarum religiosarum, quæ ali possunt ex annuis redditibus monasterij, possit aliqua sufficienter ditata, cum sua dote supra illum numerum admitti. Ratio dubitandi est: quod in cap. vnicò §. primo De statu regularium in sexto, & in Concilio Trident. sess. 25. cap. 3. De regularibus, prohibeatur ne ad monasteria plures moniales admittantur, quam possint ex redditibus eorum sustentari. In contrarium vero est communis consuetudo, optima legum interpres: quam D. Thom. loco citato approbavit. Vnde memorati canones intelligendi sunt prohibere, ne quando plures feminas monasterium alere non potest, quam in eo iam sint, non admittantur aliæ sine dote, expensis monasterij alendæ: ita Nauar. (cui Suarez consentit in seq. num. 17.) in tract. de redditibus Eccles. quæst. prima monitione 62. vbi plenius ea de re agit.

195. Dubium aliud hic occurrit: quid dicendum sit, si quis seruiat Religiosis, ob promissionem sibi factam de eo admittendo post aliquod tempus. Ad quod Rosella verbo Simonia §. num. 2. respondet simoniam esse. Syluester vero in cir. quæst. 15. dicto §. id negat. Distinctione autem vniendum est. Nam si loco stipendij promittatur, vel concedatur ingressus, aperte simonia est: si vero gratis inferuiat, vt probeatur, vel vt seruiens alliciat Religiosos ad se facilius vel citius admittendum, non est simonia: quia tale seruitium non habet rationem pretij, sed potius liberalis donationis. Qua ratione cenferi quoque potest non esse simoniam, si religio soluat debita alicuius, vt eam ingrediatur; vel si obstringat se parentes ipsius alere; vel aliud offerat, ea tantum intentione vt alliciat animus ipsius ad amplectendam religionem: quod non esse illicitum habetur ex D. Thom. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4.

An autem simonia committatur si quis aliquid det alicui, vt ei sua intercessione ingressum in aliquam religionem impetret, intelligitur satis per explicationem dubij quod in fine seq. cap. proponitur: cum par sit ratio intercessionis factæ pro obtinendo ingressu religionis, & factæ pro ordine, aut beneficio Ecclesiastico obtinendo.

196. Mouet dubitationem Syluester in ead. quæst. 15. dicto 7. An sit simonia, quod quis in ingressu alicuius sodalitatæ, ex statuto promittit se quotannis aliquid daturum. Recteque respondet non esse: quia talis sodalitas non est Religio, sed tantum plurius congregatio ad beneficiendum: in qua laudabile est aliquid imponi pro elemosynis, vel expensis cereorum, & aliarum rerum quæ faciendæ sunt, cum sodales conueniunt ad tractandum de salute animæ suæ. Ita ille.

CAPVT XIV.

De peccato simonia, specialiter prout committitur in re casualiter spiritali.

SVMMARIVM.

- 197 Quando simonia committatur acceptione pecunia pro Sacramento aut sacramentalibus.
- 198 Simonia in ordine quoad ordinantem.
- 199 Eadem quoad ordinatum.
- 200 Item quoad ministros ordinantis.
- 201 Quando simoniacum sit vel non sit id, quod post collationem ordinis datur.
- 202 Quando simoniacum sit dare Episcopo pecuniam, ne alium ordinet.
- 203 Quando dare ianitori pro accessu ad ordinationem.
- 204 Quando dare intercessori ad impetrandam ordinationem.

197. IN numero rerum casualiter spiritalium ponuntur Sacramenta & Sacramentalia: quæ sunt benedictiones quædam, vel consecrationes factæ ab Ecclesia. Pro quibus ratione sui, certum est nihil pecunia æstimabile accipi posse, sine labe simonia. Dico (ratione sui) eo quod ratione laudabilis consuetudinis in sustentationem ministrum a quo

conferuntur, aliquid tanquam elemosyna, aut oblatio accipi potest, iuxta tradita in preced. num. 134 & seq. Nec referri, quod in matrimonio detur dos: non enim datur pro matrimonio vt Sacramentum est, sed vt est contractus quidam ciuilis, quo vir obligat se ad uxorem alendam, & onera matrimonij sustinenda. De singulis in particulari (de quib. Sylu. in verbo Simonia quæst. 8. & plenius præsertim pro speculatione, Suarez in cap. 10. & 11. eiusdem lib. 4.) sufficiet pro præxi nonnulla circa Sacramentum Ordinis annotasse, quoad personas, quæ concurrunt ad illius collationem: suntque ordinator Ordinandus, & ordinatoris minister: nimirum examinador promouendorum ad ordines, & notarios qui scribit promouendos vel eos vocat, quiq; scribit literas testimoniales Ordinis accepti, quem ad loco citato, dicto quinto Syluest. habet.

Quoad ordinatorem igitur notandum est, Episcopum non posse absque labe simoniae aliquid temporale recipere pro collatione Ordinis, ex cap. Quidquid, 1. quæst. 1. & ex cap. 1. De simonia & ex Extrauag. 1. communi, eodem tit. & ex Concil. Trident. sess. 21. cap. 1. in decreto de reformatione: ex quo habetur id procedere in collatione quorumcumque Ordinum, etiam tonsuræ Clericalis. Quamquam tamen post ipsam collationem Ordinis, liberaliter ac sponte, & non in compensationem oblatum, recipi potest: dummodo ab sit scandalum, ex cap. Sicut Episcopum, 1. quæst. 2. & ex cap. Dilectus 2. §. finali De simonia.

Quoad ordinandum vero, notandum est simoniam committere rogando Beneficiarium, vt suum beneficium resignet in ipsius fauorem, quo ordinari possit ad beneficij titulum, intereaque facta conuentione, quod denovo in fauorem ipsius id ipsum beneficium resignabit. Item rogando patronum, vt præsentet ipsum ad beneficium, ad cuius titulum ordinari possit, facta similiter conuentione, quod illud denovo resignabit in fauorem eius quem vult is ipse patronus. Et quamuis vtraque hæc simonia conuentionalis, sit in beneficio: perinde tamen ac si commissa esset in ordine, ob eam incurritur suspensio in ordine per cap. Nescimus, & cap. Sanctorum distinct. 70. & cap. Cum secundum, De præbendis: in quibus talis suspensio imponitur ei qui sacros ordines suscipit absque titulo beneficij, vel alterius quod pacifice possessum, ad victum sibi honeste sufficiat. Quam pœnam Concilium Trident. innouat in sess. 21. cap. 2. De reform. ea de re amplum statutum tradens. Titulus autem fictus, qualis est in duobus propositis casibus, pro nullo habetur.

Simoniam quoque is committit qui ab Episcopo ordinatur sine titulo facta conuentione de non petendo ab ipso aliquid in propriam sustentationem. Cum enim iure communi Episcopus Clericum pauperem ordinans sine titulo, teneatur ei prouidere de honesta sustentatione per citatum cap. Cum secundum: sane simoniaca erit dicta conuentione, tanquam ea in qua onus pecunia æstimabile relaxatur pro habenda re spiritali; indeque ordinator per triennium & ordinatus in perpetuum suspensio suspensione Sedi Apostolicæ reseruata, per cap. Si quis, De simonia. Vbi etiam idem statuitur de eo qui ad ordines præsentatus est ab aliquo, facta conuentione de non petendo ab eo aliquid pro sua sustentatione. Cum qua fallacia, coincidit illa nimis frequens, qua parentes pauperiores filio sicte constituunt patrimonium sufficiens ad sustentationem, confecto publico instrumento; quod antequam eisdem filio tradatur, aliud conficitur per quod tali constitutioni ille renuntiat: ita vt ordinetur ad titulum patrimonij fictum.

Adde etiam ordinandum simoniam committere, si præsentatori suo aliquid temporale ad hoc der vel promittat, vt ad ordines ab ipso præsentetur. De quo habetur textus in cap. Ex tua, De simonia.

Quoad ministrum denique ordinatoris, notandum est; non tantum Episcopum qui ordinem confert: sed etiam ministros qui quasi accessorij, illum in ea collatione adiuuant, prohiberi aliquid etiam sponte oblatum pro illa accipere, vt videre est in Concil. Trident. sess. 21. cap. 1. De reform. cui consonat cap. Sicut pro certo, De simonia.